

TASA-ARVOISEN PERUSKOULUN TULEVAISUUS

TAVOITTEET JA TOIMET

TASA-ARVOINEN MAAILMAN PARAS PERUSKOULU

vaatii toteutuakseen kaikkien toimijoiden samansuuntaisia ja pitkäjänteisiä toimia sekä yhteistä toimintakulttuuria.

KOULUN arjen ja kansallisten päätösten on kohdattava toisensa paremmin.

LAADUKAS oppiminen ja oppilaiden hyvinvointi ovat toistensa edellytyksiä.

KOULU ei selviydy tehtävästään ilman ympäröivän yhteisön tukea.

PERUSKOULUFOORUMI

on laatinut kansallisen, opetuksen järjestäjän, opettajan ja oppilaan sekä kasvuyhteisön näkökulmat yhdistävät linjaukset.

KAIKKI työssä mukana olleet tahot ovat sitoutuneet yhteisiin tavoitteisiin.

TOIMIJAT päättävät itse toteutustavoista, tärkeysjärjestyksestä, vastuista ja aikatauluista.

TEHDYT linjaukset tukevat opetussuunnitelman perusteiden toteuttamista, edistävät oppimista ja vahvistavat hyvinvointia.

KANSALLINEN NÄKÖKULMA

MITÄ?
JOKAINEN PERUSKOULU
ON TASA-ARVOINEN
JA LAADUKAS

MIKSI?
TIETO OPPIMISESTA
JA HYVINVOINNISTA

MITEN?
PITKÄJÄNTEINEN JA
JOUSTAVA TOIMINNAN
JA KEHITTÄMISEN TUKI

**SYSTEMAAT-
TINEN PÄÄ-
TÖKSENTEKO,
OHJAUS
JA TUKI**

OPETUKSEN JÄRJESTÄJÄ

MITÄ?
OPPIMISYHTEISÖ
ON AMMATILLISESTI
KEHITTYVÄ

MIKSI?
KOULUTUKSEN
VAIKUTTAVUUS

MITEN?
YHTEISÖLLISYYS JA
MUUNTUVAT OPPIMIS-
YMPÄRISTÖT

**OSAAVAT
OPETTAJAT,
REHTORIT JA
MUU HENKI-
LÖSTÖ**

KOULU JA OPPILAS

MITÄ?
OPPILAS ON HYVINVOIVA
JA MOTIVOITUNUT
OPPIMAAN

MIKSI?
TIETO- JA TAITO-
PERUSTAISUUS
SEKÄ TUTKIVA OTE

MITEN?
YHTEISÖLLISYYS, KASVATUS-
YHTEISTYÖ JA YKSILÖLLISET,
TUETUT OPPIMISPOLUT

**OSAAVAT,
HYVINVOIVAT
LAPSET JA
NUORET**

KASVU- YHTEISÖ

MITÄ?
PERHEIDEN HYVINVOINTI
JA HUOLTAJIEN VASTUUL-
LINEN VANHEMMUUS

MIKSI?
ENNAKOINTIIN
PERUSTUVA OIKEA-
AIKAINEN TUKI

MITEN?
LAPSI-, NUORI-
JA PERHELÄHTÖISYYS

**LAPSEN
HYVÄ ARKI
OPPIMISEN
TUKENA**

SIVISTYKSEN SUOMI

KANSALLINEN NÄKÖKULMA

Systemaattinen päätöksenteko, ohjaus ja tuki

JOKAINEN PERUSKOULU ON TASA-ARVOINEN JA LAADUKAS

MAHDOLLISTAMME pedagogisesti yhtenäisen peruskoulun.

VARMISTAMME kaikkien koulujen kehittymisen.

TUEMME kasvatus-, opetus- ja koulutusalan johtamista eri tasoilla.

TURVAAMME varhaiskasvatuksen avulla yhtenäiset oppimisedellytykset koko ikäluokalle.

VAHVISTAMME lähikoulu-periaatteen toteutumista.

TIETO OPPIMISESTA JA HYVINVOINNISTA

KOKOAMME koulutusta koskevaa tietoa koordinoitusti ja hyödynnämme sitä systemaattisesti kansallisessa ohjauksessa.

LISÄÄMME haastavien toimintaympäristöjen positiivista erityiskohtelua.

LAADIMME työkaluja koulun tietoperustaisen johtamisen kehittämiseen.

VARMISTAMME saumattoman oppijan polun.

PITKÄJÄNTEINEN JA JOUSTAVA TOIMINNAN JA KEHITTÄMISEN TUKI

VARMISTAMME hallituskausien yli menevän, pitkäjänteisen poliittisen ohjauksen.

PANOSTAMME vaikuttavaan opetus-suunnitelman perusteiden toimeenpanon tukeen.

LUOMME työkaluja paikallisen kehittämisen ja laadun arvioinnin tueksi.

VARMISTAMME perusrahoituksen riittävyyden ja kokoamme yhteen kansallista kehittämisrahoitusta.

SAATAMME lainsäädännön tukemaan tavoitteiden toteutumista kaikilla tasoilla.

OPETUKSEN JÄRJESTÄJÄ

Osaavat opettajat, rehtorit ja muu henkilöstö

OPPIMISYHTEISÖ ON AMMATILISESTI KEHITTYVÄ

LAADIMME koulutuksen paikallisen kehittämissuunnitelman.

KEHITÄMME koulujen ja opettajien yhteistyötä sekä vertaisoppimista.

MAHDOLLISTAMME jatkuvan, pitkäjänteisen ja yhteisöllisen osaamisen kehittämisen henkilökohtaisten kehittämissuunnitelmien avulla.

TOIMEENPANEMME Opettajan-koulutusfoorumin linjauksia.

VAHVISTAMME sivistysjohdon ja rehtoreiden pedagogisen johtamisen edellytyksiä.

KOULUTUKSEN VAIKUTTAVUUS

JOHDAMME tietoperustaisesti ja hyödynnämme kehittämisessä tutkimukseen perustuvaa tietoa.

VAHVISTAMME tavoitteiden toteutumisen seurantaa ja arviointia.

LISÄÄMME toimintaympäristöltään haastavien koulujen positiivista erityiskohtelua.

TEEMME suunnitelmallista yhteistyötä eri ammattilaisten kesken.

YHTEISÖLLISYYS JA MUUNTUVAT OPPIMISYMPÄRISTÖT

VAHVISTAMME ja lisäämme opettajien vertaistyötä, yhteis-opettajuutta sekä mentorointia.

JOHDAMME toimintakulttuurin muutosta yhteisöllisesti.

HUOLEHDIMME ammattilaisten työhyvinvoinnista ja työnohjauksesta.

KANNUSTAMME kehittävään työotteeseen ja kokeilukulttuuriin.

PARANNAME turvapaikanhakijoiden ja muiden maahanmuuttajien oppimisedellytyksiä.

KOULU JA OPPILAS

Osaaminen ja hyvinvointi

**OPPILAS ON
HYVINVOIVA JA
MOTIVOITUNUT
OPPIMAAN**

**TIETO- JA TAITO-
PERUSTAISUUS
JA TUTKIVA OTE**

**YHTEISÖLLISYYS,
KASVATUSYHTEISTYÖ JA
YKSILÖLLISET,
TUETUT OPPIMISPOLUT**

KEHITÄMME koulupäivän rakennetta tukemaan hyvinvointia.

TOTEUTAMME yhteistyötä eri oppiaineiden välillä.

TEEMME oppilaalla olevan osaamisen ja vahvuuden näkyväksi koulun arjessa ja rakenteissa.

VARMISTAMME oppilaiden oikeuden kiireettömään ja arvostavaan kohtaamiseen.

OHJAAMME oppilaita tulemaan tietoisiksi omasta oppimisprosessistaan ja potentiaalistaan.

VAHVISTAMME oppilaan itseohjautuvuutta tukevaa pedagogiikkaa.

MAHDOLLISTAMME kokemuksellisen oppimisen.

PANOSTAMME vuorovaikutuksellista oppimista ja oppilaiden osallisuutta edistäviin työtapoihin ja oppimisympäristöihin.

VARMISTAMME yhtenäisyyden ja jatkuvuuden oppilaiden osaamisen ja opetuksen välillä.

VARMISTAMME yhteisön aidon osallisuuden opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

OTAMME kielitietoiset työtavat käyttöön kaikkien oppiaineiden opetuksessa.

EDISTÄMME kulttuurienvälistä ymmärrystä ja rakentavaa vuorovaikutusta.

HUOMIOIMME opetuksessa oppilaiden yksilölliset tiedot ja taidot.

VARMISTAMME oikea-aikaisen kasvun ja oppimisen tuen.

LUOMME turvallisen oppimisympäristön ja varmistamme keskittymisen oppimiseen omaa ja toisen työtä kunnioittaen.

KASVUYHTEISÖ

Hyvä arki oppimisen tukena

PERHEIDEN HYVINVOINTI JA HUOLTAJIEN VASTUUL- LINEN VANHEMMUUS

TEEMME suunnitelmallista yhteistyötä koulua ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

TUEMME vanhemmuutta oppimiseen kannustamisessa ja koulutusasenteiden edistämässä.

TUOMME esille koulun hyvää toimintaa.

KEHITÄMME yhdessä ja monialaisesti hyvinvointia tukevaa koulupäivän rakennetta.

ENNAKOINTIIN PERUSTUVA OIKEA- AIKAINEN TUKI

VÄLITÄMME koulutusta koskevaa tietoa huoltajille.

VAHVISTAMME asiallisen käyttäytymisen toimintamalleja.

TUEMME lasten ja nuorten tarpeiden huomioimista ja osallisuutta yhdyskuntasuunnittelussa.

VARMISTAMME lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden kehittämistyössä.

LAPSI-, NUORI- JA PERHELÄHTÖISYYS

OTAMME huomioon oppilaan elämäntilanteen kokonaisvaltaisesti.

KEHITÄMME lapsi- ja nuorilähtöisesti yhteisiä toimintamalleja eri toimijoiden kanssa.

EDISTÄMME erilaisten perheiden kohtaamista, vuorovaikutusta ja yhteistyötä.

EDISTÄMME lasten ja nuorten vapaa-ajantoimintaa ja harrastamista.

Peruskoulufoorumin asiantuntijoiden ja tutkijoiden linjauksia

1/10 • SELKEÄ ARVOPERUSTA PERUSKOULUN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHTANA

Peruskoulun arvoperustaa terävöitetään ja tarkastellaan laajana kokonaisuutena tulevaisuuteen katsoen.

2 • YHTEISÖLLINEN TOIMINTAKULTTUURI

Koulun yhteisöllistä toimintaa ja myönteistä ilmapiiriä tulee vahvistaa koulussa ja ympäröivässä yhteisössä.

Kaikilla oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus osallistua yhteiseen tekemiseen.

Peruskoulufoorumin tutkijoiden ja asiantuntijoiden linjauksia

3 • OPETTAJILLE TUKEA MUUTOKSESSA JA ASiantuntijoiden yhteistyö

Opettajia tulee tukea heidän työnsä sisällön ja roolin muuttuessa.
Opettajien ja koulun kehittämissuunnitelmat luovat edellytykset tavoitteelliselle
ja systemaattiselle työyhteisön kehittämiselle.
Oppimista tukevaa eri asiantuntijoiden yhteistyötä vahvistetaan
ja selkiytetään koulun ja kunnan tasolla.

4 • YKSILÖLLISET OPPIMISPOLUT

Yksilöllisyyden huomioiminen luo tasa-arvoa ja ehkäisee eriarvoistumista.
Peruskoulun tulee varmistaa kaikille oppilaille tasa-arvoiset
mahdollisuudet saavuttaa yhteiset tavoitteet.
Oppilaat voivat kehittää itseään ja omia vahvuuksiaan sekä saada tarvittaessa tukea.
Kaikki pidetään mukana.

Peruskoulufoorumin tutkijoiden ja asiantuntijoiden linjauksia

6 • TURVATAAN HYVINVOINTI

Koulun tulee tukea ja edistää oppilaiden ja koko kouluyhteisön hyvinvointia. Myönteinen ja kannustava vuorovaikutus luo perustan hyvinvoinnille ja koulumotivaatiolle.

Koulussa ei kiusata eikä syrjitä ketään.

Hyvinvointi on edellytys tulokselliselle tiedolliselle oppimiselle.

7 • HYVÄ JOHTAMINEN

Hyvä osaamisen johtaminen ja johtamisosaaminen mahdollistavat oppivan kouluyhteisön kehittymisen ja laadukkaan opetuksen.

8 • KEHITTÄMINEN PERUSTUU TUTKIMUKSEEN

Koulun uudistamisen ja opettajien ammatillisen osaamisen kehittämisen tulee perustua tutkimustietoon.

Tämä vahvistaa opetuksen laatua. Kokeilujen tulokset testataan tutkimuksen keinoin.

Peruskoulufoorumin tutkijoiden ja asiantuntijoiden linjauksia

9 • OPPIMISTA TUKEVA ARVIOINTI VAHVISTAA YHDENVERTAISUUTTA

Oppilaiden yhdenvertaisuus tulee varmistaa monimuotoisella, eettisesti kestäväällä ja yhteismitallisella arvioinnilla ja palautteella.

Osaamisen osoittamiseen tarjotaan monia erilaisia tapoja.

10 • PERUSOPETUKSELLE RIITTÄVÄ RESURSOINTI

Kaikkien oppilaiden tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet oppimiseen turvataan takaamalla riittävät resurssit kaikille peruskouluille.

Erityisryhmien ja maahanmuuttajien lisätuen tarpeet huomioidaan.

PERUSKOULUFOORUMI

Mikä on peruskoulun tehtävä ja lupaus tästä 40 vuotta eteenpäin?
Millainen koulu antaa lapsille ja nuorille parhaat mahdolliset eväät tulevaisuuteen
ja auttaa jokaista löytämään omat kyvykkyytensä ja vahvuutensa?

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

asetti marraskuussa 2016 Peruskoulufoorumin kehittämään suomalaista peruskoulua.

PERUSKOULUFOORUMI toimi Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden ajan, kooten perusopetuksen toimijat ja yhteistyötahot yhteiseen visiointiin peruskoulun tulevaisuudesta.

KEHITTÄMISTYÖHÖN kutsuttiin mukaan kaikki keskeiset toimijat ja sidosryhmät – opettajat, rehtorit, oppilaat, vanhemmat, tutkijat ja asiantuntijat, päättäjät, yritykset ja yhteisöt sekä muut yhteistyötahot.

YHTEISEN keskustelun ja ideoinnin kautta peruskoululle laadittiin yhteiset tulevaisuuden tavoitteet sekä määriteltiin keinot ja toimenpiteet näiden saavuttamiseksi.

PERUSKOULUFOORUMI on osa peruskoulun uudistamisen kärkihanketta ja Uusi peruskoulu -ohjelmaa.

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Maailman paras peruskoulu
on juuri sellainen,
millaiseksi sen yhdessä teemme!

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

